

SAVANTUL CARE A DUS NUMELE NEAMULUI SĂU DEPARTE ÎN LUME

ACADEMICIANUL GHEORGHE GHIDIRIM LA 80 DE ANI

Născut la 22 aprilie 1939, în satul Palanca, azi rn. Ștefan-Vodă. Medic, domeniul științific: chirurgie generală și laparoscopică. Doctor habilitat în științe medicale (1983), profesor universitar (1986). Membru titular al Academiei de Științe a Moldovei (1993).

Renumitul chirurg Gheorghe Ghidirim, membru titular al Academiei de Științe a Moldovei, a împlinit frumoasa vârstă de 80 de ani. Aniversarea ilustrului savant constituie o sărbătoare a medicinei moldovenești, pe care o slujește cu devotament, pasiune și abnegație, promovându-i și înmulțindu-i valorile și tradițiile.

A vorbi despre distinsul academician Gheorghe Ghidirim înseamnă a evoca o filă importantă din istoria medicinei, din viața universitară și cea academică, valoroasă prin rezultate și evoluții remarcabile. Este unul dintre făuritorii istoriei medicinei autohtone, care a avut un rol esențial în menținerea și dezvoltarea frumoaselor tradiții universitare, precum și în reformarea sistemului național de sănătate și a învățământului superior medical. Este un Om cu atâtea valențe, virtuți și haruri, încât cuvintele devin insuficiente pentru a-i descrie personalitatea complexă.

Gheorghe Ghidirim s-a născut la 22 aprilie 1939, în satul Palanca, azi rn. Ștefan-Vodă. După absolvirea cu mențiune a școlii de șapte clase din satul natal (1953), studiază la Colegiul de Medicină din Tighina (1953–1956). Își continuă studiile la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, ulterior, având rezultate deosebite la învățătură, este angajat asistent la Catedra de anatomie, topografie și chirurgie. În 1969 susține teza de doctor în științe medicale, iar în 1983 – pe cea de doctor habilitat. Trei ani mai târziu, în 1986, obține titlul de profesor universitar. Din 1992, timp de 24 de ani, a fost șef al Catedrei de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi” a USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1993 este ales membru titular al Academiei de Științe a Moldovei, iar în 1994 – membru de onoare al Academiei Române.

Pe parcursul activității sale a avut o prestație remarcabilă în practica chirurgicală și în activitatea managerială, fiind un exemplu demn de urmat pentru succesori săi. S-a dedicat profesiei timp de 56 de ani, contribuind la educarea a 55 de promoții pentru sistemul național de sănătate. Intervențiile chirurgicale efectuate de profesorul Gheorghe Ghidirim au fost întotdeauna demonstrații strălucite de tactică și tehnică operatorie, constituindu-se în veritabile lecții de practică pentru numeroșii săi discipoli. Felul său de a fi și de a vorbi, de a pune în discuție o problemă, de a trata interlocutorul de la egal la egal, indiferent de statut sau funcție, de a anihila distanța dintre subaltern și înălțimea la care se află ca somitate denotă calitățile unui Om cu suflet nobil care se impune prin simplitate, modestie și demnitate. Nu există comparație pentru cultura sa, pentru dimensiunea multilaterală a personalității sale, pentru stăpânirea și verticalitatea pe care le-a demonstrat de nenumărate ori.

Personalitatea academicianului Ghidirim emană înțelepciune, bunătate, mărinimie, patriotism, dorință arzătoare de a ajuta semenii, esențialul fiind salvarea vieților omenești. În tot ceea ce face, după cum chiar el ne mărturisește, se conduce de un vechi și tradițional principiu „Grăbiți-vă să faceți bine!”

Nu vom exagera dacă vom afirma că numele Gheorghe Ghidirim este sinonimul *chirurgiei medicinei moldave*. De mulți ani, ca un ostaș fidel, stă de strajă sănătății oamenilor, promovând acțiuni de îmbunătățire a calității serviciilor medicale conform standardele internaționale. Grație profesionalismului și dozării minuțioase a timpului, a reușit să îmbine armonios

practica de chirurg cu abilitățile de savant și manager ilustru. Activitatea științifică și chirurgicală, prin anvergură și cutezanță, concepție și crez, servesc drept imbold în perfecționarea sistemului de ocrotire a sănătății și în dezvoltarea științelor medicale.

Este unul dintre cei mai apreciați și talentați savanți de care a avut parte medicina autohtonă, cucerind prin viziunile sale impresionante, cunoștințele teoretice și abilitățile de cercetare inedite. Pe parcursul carierei sale, a elaborat și a implementat mai multe tehnici chirurgicale, a promovat știința și calitatea ei, însă cea mai importantă trăsătură a profesorului este atitudinea binevoitoare față de oameni, fapt pentru care a reușit să adune în jurul său persoane cu idei și scopuri comune, creând cea mai mare și recunoscută școală de chirurgie din Republica Moldova.

Opera sa științifică, cristalizată pe parcursul anilor, include peste 850 de lucrări științifice, cinci monografii, două manuale și 15 brevete de invenții. Sub îndrumarea sa au fost susținute 14 teze de doctor habilitat și 19 teze de doctor în științe medicale. La inițiativa Domniei Sale a fost fondată Secția medicală a Academiei de Științe a Moldovei, iar grație competenței și muncii asidue, a reușit să pună bazele școlii științifice în *pancreatologie*. Rodul activității clinice este reprezentat prin sute de pacienți tratați, cărora le-a dat o șansă la viață.

Concomitent cu activitatea chirurgicală și științifico-didactică, Gheorghe Ghidirim a jucat un rol esențial în viața socială și politică. A fost deputat în ultimul legislativ unional (1989–1991) și în primul Parlament al Republicii Moldova, a deținut portofoliul de ministru al Sănătății (1990–1994).

Îndeplinind aceste atribuții de înaltă responsabilitate, a reușit să-și manifeste plener aptitudinile manageriale și să contribuie la procesul de renaștere națională, precum și la reformarea și modernizarea sistemului național de sănătate și a celui de formare a specialiștilor din domeniu. Este unul dintre legislatorii care au elaborat *Declarația de Independență a Republicii Moldova* și au adoptat simbolurile de stat: Imnul, Stema și Drapelul.

A depus eforturi susținute pentru optimizarea procesului didactic prin implementarea și dezvoltarea continuă a subordonării. Totodată, are un aport considerabil la trecerea studiilor medicale din limba rusă în limba română, antrenându-se în activitățile de traducere a manualelor și a materialelor didactice. Cu susținerea ministrului Gheorghe Ghidirim, în 1991, a fost fondată Liga Medicilor din Republica Moldova, a fost discutat proiectul legii sănătății, inițiate și promovate reforme privind asistența medicală primară și serviciul spitalicesc.

Datorită cunoștințelor vaste, experienței bogate și spiritului managerial, exercită și funcția de președinte al Ligii Medicilor din Republica Moldova. Fiind adeptul modului sănătos de viață, până în prezent practică sportul, în special badmintonul, deținând și funcția de președinte al Clubului Republican al Badmintoniștilor.

În toate aceste ipostaze, și-a afirmat plener spiritul civic, voința, viziunea, tenacitatea, creativitatea și abilitățile profesionale. A muncit mereu cu cea mai mare dăruire de sine, cu pasiune, abordând probleme de mare actualitate și demonstrând devotament și responsabilitate în toate funcțiile deținute. S-a evidențiat ca o personalitate notorie care a dus numele neamului său departe în lume. În acest sens, poate fi numit, pe bună dreptate, *Om de patrimoniu* al Republicii Moldova.

Activitatea prodigioasă a academicianului Gheorghe Ghidirim a fost apreciată la înalta-i valoare prin numeroase distincții guvernamentale: titlul onorific „Om Emerit” (1995), Medalia „Dimitrie Cantemir”, Ordinul „Gloria Muncii” (2000), Medalia „Nicolae Testemițanu” (2004), „Ordinul Republicii” (2005), Premiului Național în domeniul științei (2011), Diploma de Onoare a Guvernului Republicii Moldova (2019), pentru activitate prodigioasă și îndelungată în domeniul ocrotirii sănătății, dezvoltarea școlilor de chirurgie, devotament și contribuție personală la dezvoltarea științelor, învățământului superior și a practicii medicale în țara noastră. Totodată, este Cetățean de Onoare al municipiului Chișinău și al raionului Ștefan-Vodă.

Aceste distincții reflectă încă o dată valoarea inestimabilă a meritelor Domniei Sale, fapt ce ne face să-i exprimăm înalta noastră considerație pentru dedicația, profesionalismul, onestitatea și excelența manifestate zilnic în abordarea diverselor aspecte ale activității sale complexe.

În semn de prețuire și profund respect, mai multe organizații profesionale și instituții de cercetare din țară și de peste hotare l-au desemnat membru de onoare, printre acestea fiind: Societatea Română de Chirurgie, Societatea de Chirurgie Laparoscopică din România, Societatea Internațională de Chirurgie „Nicolai Pirogov” din Rusia, Societatea Internațională de Chirurgie Hepato-bilio-pancreatică, Societatea Mondială de Chirurgie, Academia Medicală din România, Academia Română ș.a.

Cu prilejul onorabilului jubileu, îi dorim distinsului academician Gheorghe Ghidirim multă sănătate, energie creatoare, voință și putere în realizarea proiectelor grandioase, bucurii și împliniri alături de oamenii dragi.

Academician Ion ABABII